

Η Ελληνική Ένωση Τραπεζών στηρίζει την Ένωση Τραπεζών Γεωργίας σε εκπαιδευτικά θέματα

του Dan Berkshire
Επικεφαλής Ομάδας Εργασίας του SME Support Project

Κατόπιν συμφωνίας με την Ένωση Τραπεζών Γεωργίας (Association of Banks of Georgia —ABG), η Ελληνική Ένωση Τραπεζών και ο εκπαιδευτικός της φορέας, το Ελληνικό Τραπεζικό Ινστιτούτο, θα προσφέρουν τεχνογνωσία και εκπαιδευτικό υλικό για το πρόσφατα ιδρυθέν Κέντρο Τραπεζικής Εκπαίδευσης Γεωργίας (Georgian Bank Training Center —GBTC). Το κέντρο, με έδρα στην Τιφλίδα της Γεωργίας, θα καλύπτει τις εκπαιδευτικές ανάγκες των εμπορικών τραπεζών, αλλά και του υπόλοιπου χρηματοπιστωτικού τομέα της χώρας.

Στα εγκαίνια του Κέντρου, τα οποία έχουν προγραμματιστεί για τον Σεπτέμβριο 2007, θα παρευρεθούν ανώτατα στελέχη της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών και του Ελληνικού Τραπεζικού Ινστιτούτου, εκπρόσωποι της Πρεσβείας της Ελληνικής Δημοκρατίας, στελέχη της κυβέρνησης της Γεωργίας, της Ένωσης Τραπεζών Γεωργίας, τοπικών τραπεζών, καθώς και άλλοι επίσημοι.

Ιστορικό

Το 1991, αμέσως μετά τη διάσπαση της Σοβιετικής Ένωσης, η Γεωργία βρέθηκε αντιμέτωπη με ένα δύσκολο έργο, δεδομένου ότι δεν διέθετε τραπεζικό σύστημα. Μέχρι τα τέλη του 1991 λειτουργούσαν πέντε εμπορικές τράπεζες, αριθμός που αυξανόταν σταθερά μέχρι τα τέλη του 1994, οπότε έφτασε τις 226. Η ταχύτατη αύξηση του αριθμού των τραπεζών και η απουσία επαρκούς εποπτείας προξένησαν διάφορα προβλήματα στην οικονομία της Γεωργίας. Στις αρχές του 1995, η Κεντρική Τράπεζα της Γεωργίας (NBS) έλαβε διάφορα μέτρα για να ενισχύσει το τραπεζικό σύστημα και να διασφαλίσει τη συμμόρφωση των εμπορικών τραπεζών με τους εποπτικούς κανόνες. Ως αποτέλεσμα, στα τέλη του 1997 ο συνολικός αριθμός των τραπεζών είχε μειωθεί στις 173. Έκτοτε, η Κεντρική Τράπεζα συνεχίζει να μειώνει τον αριθμό των τραπεζών, με βάση τη δυνατότητά τους για συμμόρφωση στους εποπτικούς κανόνες, τις υποχρεώσεις κεφαλαιακής επάρκειας και τις άλλες αρχές της υγιούς τραπεζικής.

Σήμερα λειτουργούν στη Γεωργία 17 εμπορικές τράπεζες, ενώ ένα ή δύο διεθνή πιστωτικά ιδρύματα ενδιαφέρονται να ιδρύσουν θυγατρικές ή να ανοίξουν υποκαταστήματα. Επιπλέον, στη χώρα δραστηριοποιούνται 14 μη τραπεζικά χρηματοδοτικά ιδρύματα (οργανισμοί μικρο-χρηματοδότησης), 41 πιστωτικοί συνεταιρισμοί, 14 ασφαλιστικές εταιρείες και 3 συνταξιοδοτικά ταμεία.

Αν και στη Γεωργία το τραπεζικό σύστημα αποτελεί έναν από τους πιο αναπτυγμένους τομείς της οικονομίας και η πρόοδος του είναι ραγδαία, αντιμετωπίζει διαρκή έλλειψη καταρτισμένων και ικανών υπαλλήλων για την κάλυψη των αναγκών του. Ανάπτυξη, αν και με βραδύτερο ρυθμό, παρουσιάζουν και τα μη τραπεζικά χρηματοδοτικά ιδρύματα,

τα οποία αντιμετωπίζουν εξίσου πρόβλημα έλλειψης κατάλληλου προσωπικού που να καλύπτει τις ανάγκες τους.

Η ανάπτυξη του Κέντρου Τραπεζικής Εκπαίδευσης Γεωργίας

Στη Γεωργία δεν υπάρχει ενεργός φορέας χρηματοπιστωτικής εκπαίδευσης. Οι μεγαλύτερες τράπεζες έχουν δημιουργήσει κάποια εσωτερικά προγράμματα κατάρτισης, πάνω σε συγκεκριμένα πεδία, τα οποία, όμως, περιορίζονται σε γενικά αντικείμενα και απευθύνονται σε υπαλλήλους χαμηλότερων βαθμίδων. Επίσης, οι μεγαλύτερες τράπεζες στέλνουν κάποια μεσαία και ανώτατα στελέχη τους στο εξωτερικό, για να παρακολουθήσουν προγράμματα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας και κατάρτισης σε ευρωπαϊκές και αμερικανικές τράπεζες, αλλά σε περιορισμένο βαθμό, λόγω του σχετικού κόστους. Η Κεντρική Τράπεζα της Γεωργίας αξιοποιεί τις δυνατότητες εκπαίδευσης του προσωπικού της που προσφέρουν κάποιες ευρωπαϊκές εμπορικές και κεντρικές τράπεζες — και, πάλι, όμως σε αρκετά περιορισμένο βαθμό. Οι οργανισμοί μικροχρηματοδότησης (OMX) και οι μικρότερες τράπεζες δεν διαθέτουν καν τους πόρους που απαιτούνται για να προσφέρουν εκτεταμένη εσωτερική εκπαίδευση, πόσο μάλλον για συμμετοχή σε εκπαίδευση, σεμινάρια και συνέδρια στο εξωτερικό.

Η ζήτηση τραπεζικής εκπαίδευσης σε όλα τα επίπεδα είναι μεγάλη στη Γεωργία. Αν και συνήθως τα προγράμματα πιστοποίησης επικεντρώνονται στους νεοπροσληφθέντες υπαλλήλους και τα μεσαία στελέχη, οι Γεωργιανοί τραπεζίτες υποστηρίζουν ότι θα είναι χρήσιμα και για τα ανώτερα διευθυντικά στελέχη. Θεωρούν επίσης ότι το μυστικό της επιτυχίας ενός προγράμματος έγκειται στην εξασφάλιση της σύνδεσής του με ένα αξιόπιστο ίδρυμα του εξωτερικού, έτσι ώστε να αναγνωρίζεται διεθνώς στους τραπεζικούς κύκλους. Ένα πρόγραμμα διατραπεζικής εκπαίδευσης δεν θα υποκαταστήσει την εσωτερική κατάρτιση, αλλά θα τη συμπληρώσει. Έτσι, οι βασικοί κανόνες και αρχές θα αποτελούν το θεμέλιο της επαγγελματικής τραπεζικής εκπαίδευσης, ενώ οι τράπεζες θα καθορίζουν τις δικές τους πρόσθετες εσωτερικές ανάγκες, τις οποίες θα αντιμετωπίζουν ανάλογα.

Η Κεντρική Τράπεζα της Γεωργίας έχει επίσης διαπιστώσει την ανάγκη ίδρυσης ενός φορέα τραπεζικής εκπαίδευσης. Θεωρεί ιδιαίτερα σημαντικό το ότι, βελτιώνοντας τις ικανότητές τους, τα στελέχη των εμπορικών τραπεζών θα βελτιώσουν τη δυνατότητά τους να αξιολογούν και να διαχειρίζονται τους πιστωτικούς κινδύνους και τους κινδύνους αγοράς, γεγονός που με τη σειρά του θα ενισχύσει τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Επιπλέον, θα επωφεληθούν και τα μέλη του προσωπικού της ίδιας, αφού θα χρησιμοποιούν το εκπαιδευτικό κέντρο για να αποκτήσουν γνώσεις, να εξελιχθούν και να προοδεύσουν.

Αξίζει να αναφέρουμε ότι η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (ΕΤΑΑ) υποστηρίζει ένθερμα την ιδέα της ίδρυσης του κέντρου τραπεζικής εκπαίδευσης. Η ευρωστία και η σταθερότητα του τραπεζικού συστήματος αποτελούν απαραίτητες προϋποθέσεις για τη βιώσιμη ανάπτυξη του χρηματοοικονομικού συστήματος, ενώ η βελτίωση των ικανοτήτων των τραπεζοϋπαλλήλων θα ενισχύσει την αποδοτικότητα των τραπεζικών εργασιών, περιορίζοντας παράλληλα τους σχετικούς κινδύνους. Η ΕΤΑΑ δεσμεύθηκε να μετάσχει στη θεσμική οικοδόμηση του GBTC,

προβάλλοντας τις υπηρεσίες του κέντρου εκπαίδευσης στις εμπορικές τράπεζες εντός του δικτύου της στη Γεωργία.

Οι διεθνείς υποστηρικτές κάνουν ό,τι μπορούν για να συνδράμουν την προσπάθεια θεσμικής ανάπτυξης και οικονομικής μεγέθυνσης της Γεωργίας. Ενεργό συμμετοχή στη διαδικασία έχει, μεταξύ άλλων, η Υπηρεσία Διεθνούς Ανάπτυξης των ΗΠΑ (U.S. Agency for International Development —USAID).

Στη Γεωργία λειτουργεί το πρόγραμμα «SME Support Project», με την υποστήριξη της USAID. Το πρόγραμμα υλοποιείται από τον αμερικανικό, ιδιωτικό, μη κερδοσκοπικό οργανισμό International Executive Service Corps, τον οποίο ίδρυσαν ο Ντέιβιντ Ροκφέλερ και άλλοι επιφανείς Αμερικανοί. Ο οργανισμός, ο οποίος έχει κύριο σκοπό τη βελτίωση της ζωής των ανθρώπων σε όλο τον κόσμο μέσα από την ενίσχυση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, διαπίστωσε ότι ήταν απαραίτητο να δημιουργηθεί ένα κέντρο εκπαίδευσης αφιερωμένο στη βελτίωση της γνώσης των επαγγελματιών του χρηματοπιστωτικού τομέα της Γεωργίας και έλαβε απόφαση να διευκολύνει την ίδρυσή του. Το SME Support Project αποφάσισε να συνεργαστεί με την Ένωση Τραπεζών Γεωργίας, παρέχοντας τεχνική βοήθεια και μια μη ανταγωνιστική επιχορήγηση για την ανάπτυξη του GBTC. Η επιχορήγηση συνοδεύεται από τις συνεισφορές εμπορικών τραπεζών — που όλες είναι μέλη της ABG — σε αναλογία 50/50. Από την πλευρά της, η ABG προκήρυξε διαγωνισμό για την επιλογή της σχολής διοίκησης επιχειρήσεων, η οποία, σε συνδυασμό με την ABG, θα αναλάβει την εποπτεία των εκπαιδευτικών προγραμμάτων, των χρονοδιαγραμμάτων, του περιεχομένου, της τιμολόγησης κ.λπ. Με βάση το διαγωνισμό επιλέχθηκε για τη στέγαση, διαχείριση και υποστήριξη του GBTC η Caucasus School of Business, μία από τις κορυφαίες σχολές διοίκησης επιχειρήσεων της Γεωργίας. Το εποπτικό συμβούλιο του GBTC θα περιλαμβάνει μέλη της τραπεζικής κοινότητας, της Κεντρικής Τράπεζας της Γεωργίας και άλλων ενδιαφερόμενων μερών. Όλοι οι διδάσκοντες στο GBTC θα είναι πρώην ή ενεργά τραπεζικά στελέχη, με επαρκή εμπειρία για τη διδασκαλία των συγκεκριμένων μαθημάτων.

Το GBTC, το οποίο απευθύνεται κυρίως στις εμπορικές τράπεζες, θα είναι ανοικτό και σε όλες τις επιχειρήσεις που παρέχουν χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, στις οποίες περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, οι οργανισμοί μικροχρηματοδότησης, η Κεντρική Τράπεζα της Γεωργίας, ασφαλιστικές εταιρείες, εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης, συνταξιοδοτικά ταμεία, ο χρηματιστηριακός κλάδος, αλλά και ιδιώτες που προσβλέπουν σε σταδιοδρομία στο χρηματοπιστωτικό χώρο.

Στο παρελθόν είχαν γίνει αρκετές απόπειρες να δημιουργηθεί ένα βιώσιμο κέντρο εκπαίδευσης, με ή χωρίς την υποστήριξη διεθνών δωρητών, οι οποίες, όμως, απέτυχαν επειδή δεν προσέφεραν την ποιοτική κατάρτιση που προσδοκούσε ο κλάδος και έχασαν την υποστήριξη των εμπορικών τραπεζών. Η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του κέντρου εκπαίδευσης εξαρτάται σε πολύ μεγάλο βαθμό από τον βαθμό συμμετοχής των τραπεζών. Για να επιτύχει ένα ινστιτούτο ή πρόγραμμα τραπεζικής εκπαίδευσης, θα χρειαστεί να προσφέρει ποιοτική κατάρτιση, η οποία με τη σειρά της εξαρτάται από την ποιότητα του εκπαιδευτικού υλικού που χρησιμοποιείται. Το υλικό αυτό θα πρέπει να συνδυάζει ένα πιστοποιημένο πρόγραμμα ή μια ομάδα προγραμμάτων με διεθνή

αναγνώριση, κατά προτίμηση από αξιόπιστες τραπεζικές ενώσεις προηγμένων οικονομιών ή ινστιτούτα εκπαίδευσης που να ανήκουν σε τράπεζες, με το συμπληρωματικό υλικό που χρειάζεται για να ενταχθούν οι βασικές έννοιες στη Γεωργιανή πραγματικότητα.

Συνεργασία Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών και Ένωσης Τραπεζών Γεωργίας

Το SME Support Project και η ABG άρχισαν να αναζητούν τέτοιου είδους υλικό. Η Πρεσβεία της Γεωργίας στην Ελλάδα ενημέρωσε την ABG ότι η Ελληνική Ένωση Τραπεζών διαθέτει εκπαιδευτικό κέντρο, το οποίο ασχολείται αποκλειστικά με την εκπαίδευση επαγγελματιών του ελληνικού χρηματοπιστωτικού κλάδου — το Ελληνικό Τραπεζικό Ινστιτούτο (ETI).

Το ETI προσφέρει στο GBTC αφενός βραχυχρόνια προγράμματα κατάρτισης που καλύπτουν διάφορα θέματα, από τα προϊόντα λιανικής μέχρι την επενδυτική τραπεζική, τη διαχείριση κινδύνων, το τραπεζικό μάρκετινγκ, την ανάλυση οικονομικών καταστάσεων, τον εμπορικό δανεισμό, το μάνατζμεντ κ.λπ. Αφετέρου το ETI προσφέρει το ειδικό πρόγραμμα προετοιμασίας για τις εξετάσεις πιστοποίησης European Foundation Certificate in Banking (EFCB), με τη διαπίστευση του European Bank Training Network. Το πρόγραμμα βασίζεται σε ευρωπαϊκά πρότυπα που έχουν αναπτυχθεί από κοινού από 19 ινστιτούτα τραπεζικής εκπαίδευσης στο πλαίσιο του EBTN. Σκοπός του EFCB είναι να προσφέρει στο προσωπικό, τα στελέχη και τους υποψήφιους εργαζομένους στον ευρύτερο χρηματοπιστωτικό τομέα την απαραίτητη γνώση της χρηματοοικονομικής θεωρίας και τραπεζικής πρακτικής, η οποία χρειάζεται για την αποτελεσματική εκπλήρωση των καθηκόντων τους στο ιδιαίτερα πολύπλοκο σύγχρονο περιβάλλον. Το πρόγραμμα αποτελεί ιδανική βάση για να αποκτήσουν στη συνέχεια οι εκπαιδευόμενοι ειδίκευση πάνω σε συγκεκριμένες υπηρεσίες και προϊόντα του χρηματοπιστωτικού τομέα.

Η ABG και το SME Support Project ξεκίνησαν διαπραγματεύσεις με την Ελληνική Ένωση Τραπεζών και το Ελληνικό Τραπεζικό Ινστιτούτο, με σκοπό να αποκτήσουν τα δικαιώματα χρήσης του βασικού προγράμματος τραπεζικής εκπαίδευσης EFCB και των εγχειριδίων που χρησιμοποιούνται γι' αυτό. Οι άδειες χρήσεις για άλλα προγράμματα, τα οποία δεν οδηγούν σε πιστοποίηση, θα αποκτηθούν από το GBTC στο μέλλον. Από ελληνικής πλευράς, στις διαπραγματεύσεις μετέχουν ο Γενικός Γραμματέας της ΕΕΤ, κ. Χρήστος Γκόρτσος και η Διευθύντρια του ETI, κα Μαρία Μαγγιώρου, μαζί με τον Καθηγητή κ. Ιωσήφ Χασσίδ, Σύμβουλο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και Διεθνών Συνεργασιών. Η Γεωργιανή πλευρά εκπροσωπήθηκε από τον κ. Dan Berkshire, Επικεφαλής Ομάδας Εργασίας του SME Support Project και τον κ. Zurab Gvasalia, Πρόεδρο της Ένωσης Τραπεζών Γεωργίας. Οι δύο πλευρές σύντομα βρήκαν κοινά πεδία συνεργασίας και ετοιμάζονται να υπογράψουν τη σύμβαση παραχώρησης δικαιωμάτων χρήσης.

Πολύ σημαντική είναι επίσης η εκπαίδευση των εκπαιδευτών που θα επιλεγούν για το GBTC να προετοιμαστούν για τη διδασκαλία των προγραμμάτων του ETI. Μέρος της συμφωνίας παραχώρησης δικαιωμάτων χρήσης αφορά την παροχή αυτής της εκπαίδευσης για τους Γεωργιανούς εισηγητές, καθώς και άλλες μορφές τεχνικής

βοήθειας. Η προοπτική είναι ότι το ETI και το Πανεπιστήμιο Πειραιώς θα παράσχουν προγράμματα εκπαίδευσης εκπαιδευτών το φθινόπωρο του 2007 και την άνοιξη του 2008. Στο πλαίσιο αυτό οι εκπαιδευτές θα διδαχθούν μεθόδους κατάρτισης και εκπαιδευτικής επικοινωνίας, αρχές εκπόνησης εκπαιδευτικού υλικού, μεθόδους δημιουργίας ασκήσεων και εξετάσεων για την αξιολόγηση της απόδοσης των εκπαιδευομένων.

Έτσι, το Georgian Bank Training Center θα είναι σε θέση να προσφέρει στους επαγγελματίες του χρηματοπιστωτικού κλάδου της Γεωργίας συνεχή και αποτελεσματική εκπαίδευση και κατάρτιση, βασισμένη σε διεθνή πρότυπα, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις που επιφυλάσσει το μέλλον για ένα ραγδαία αναπτυσσόμενο κλάδο της οικονομίας.

Το όφελος του ETI από τη συνεργασία με το GBTC είναι προφανές: το ETI εξάγει τα ποιοτικά εκπαιδευτικά προγράμματά του και γίνεται φορέας παροχής ολοκληρωμένων μαθημάτων για επαγγελματίες του χρηματοπιστωτικού κλάδου στο εξωτερικό. Εύκολα μπορεί να προβλέψει κανείς ότι η Γεωργία δεν θα είναι η τελευταία χώρα όπου το ETI θα παράσχει τη συνδρομή του για την ανάπτυξη ενός ισχυρού τραπεζικού συστήματος.